

Notat

Dato: 09.07.2024

Omforent beskrivelse av prosessen mellom Miljødirektoratet og Sametinget i forbindelse med midtsesongevaluering av laksefisket 2024.

I forbindelse med den ordinære midtsesongevalueringen av lakseinnsiget som Miljødirektoratet gjennomfører i uke 27 hvert år ble Sametinget, i tråd med foreliggende prosedyrer av 30.mai 2014, den 28. juni invitert til dialogmøte fredag den 5. juli. Det var tidligere varslet pr. telefon om at det antakelig ville behov for et slikt møte.

Dialogmøtet ble gjennomført som avtalt. Den 6. juli informerte Sametinget Miljødirektoratet om at eksisterende og omforente prosedyre etter Sametingets vurdering ikke oppfyller konsultasjonsbestemmelsene som ble tilføyd Sameloven i 2021, og at disse pålegger forvaltningsmyndigheten et ansvar for å gjennomføre konsultasjoner før et eventuelt hastevedtak kan treffes, uavhengig av hva slags prosess og hvilke tiltak den forhåndsavtalte prosedyren fra 2014 legger opp til.

Sametinget informerte samtidig om at de ikke anser det som hensiktsmessig å konsultere med direktoratet om de mulige tiltakene, som ble presentert i drøftingsmøtet mellom Sametinget og Miljødirektoratet fredag 5. juli, før direktoratet har gjennomført konsultasjoner med de direkte berørte samiske interessene. Vedtaket vil potensielt kunne berøre en rekke grupperinger av sjølaksefiskere samt elvene som munner ut i Varangerfjorden. Sametinget opplyste videre at de ville ta stilling til behov for videre konsultasjoner, blant annet i lys om det blir oppnådd enighet i første konsultasjonsrunde eller ikke.

Miljødirektoratet anså det på dette tidspunkt ikke lenger praktisk mulig å gjennomføre en prosess i tråd med Sametingets oppfatning, samtidig som et evt. vedtak skulle kunne få praktisk effekt. Miljødirektoratet inviterte derfor Sametinget pr e-post 8.7.2024, og med kort varsel, å gjennomføre en konsultasjon mellom Miljødirektoratet og Sametinget, der Sametinget fikk anledning til å invitere berørte samiske interesser med på konsultasjonen.

Sametinget fastholdt i svar samme dag at de ikke anså det som hensiktsmessig å gjennomføre konsultasjoner mellom Miljødirektoratet og Sametinget før konsultasjoner med berørte interesser var gjennomført og konkludert. Sametinget påpekte in den forbindelse at Sameloven fastslår følgende om innholdet i og formålet med konsultasjonene:

- Konsultasjonene skal gjennomføres i god tro og med formål om å oppnå enighet. Det organet som har konsultasjonsplikt, skal gi full informasjon om relevante forhold på alle stadier i behandlingen av saken.
- Konsultasjonene skal begynne så tidlig at partene har reell mulighet til å oppnå enighet om beslutningen.
- Konsultasjonene skal ikke avsluttes så lenge partene antar at det er mulig å oppnå enighet om saken.

I lys av dette er Sametinget og Miljødirektoratet enige om at det er behov for å gjennomføre konsultasjoner om utarbeidelse av nye forhåndsavtalte prosedyrer som muliggjør hastetiltak ved akutte situasjoner i framtiden (f.eks. i forbindelse ved kritisk lavt innsig av laks). Vi er også enige om at dette ikke vil la seg gjennomføre (på en god måte) før årets laksefiskesesong er over. Miljødirektoratet og Sametinget er enige om at en konsultasjonsprosess for å få fastsatt nye prosedyrer bør igangsettes med årets sesong ferskt i minne, altså ut på høsten en gang. Det er videre enighet om at siden det da vil dreie seg om en mer overordnet prosessdiskusjon, så vil det kanskje være mest naturlig om vi starter med konsultasjoner mellom Sametinget og Miljødirektoratet (og/eller Klima- og miljødepartementet).